

Kutsehariduse valdkonna statistika põhinäitajad 2008/09 õppeaastal

Haridus- ja Teadusministeerium

2009

Koostaja: Mihkel Nestor

Haridus- ja Teadusministeeriumi analüütik

Sisukord

1. KUTSEÕPPEASUTUSED	3
2. ÕPILASTE ARV	4
2.1 Õpilaste arv kutsehariduses õppeliikide lõikes	4
2.2 Õpilaste arvu prognoos	5
2.3 Õpilaste arv õppevaldkondade lõikes	6
2.4 Õpilaste jaotus soo, vanuse ja õppekeele järgi	7
3. VASTUVÕTT KUTSEHARIDUSSE	9
4. ÕPINGUTE KATKESTAMINE	9
5. ÕPINGUTE LÕPETAMINE	11
6. KUTSEÕPPE LÕPETAJATE RAKENDUMINE TÖÖTURUL	12
7. KUTSEEKSAMID	13
8. TÄISKASVANUTE KOOLITUS KUTSEÕPPEASUTUSTES	14
9. ÕPETAJAD	15
9.1 Kutseõppeasutuste õpetajate vanuseline struktuur	15
9.2 Kutseõppeasutuste pedagoogide haridustase ja kvalifikatsioon	16

1. Kutseõppeasutused

2008/09 õppeaastal tegutseb Eestis 45 kutseõppeasutust. Neist 30 Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalas, 11 eramanduses, 3 kohaliku omavalitsuse poolt juhituna ning 1 Kaitseministeeriumi haldusalas. Lisaks toimub kutseõpe ka 6 rakenduskõrgkoolis (joonis 1).

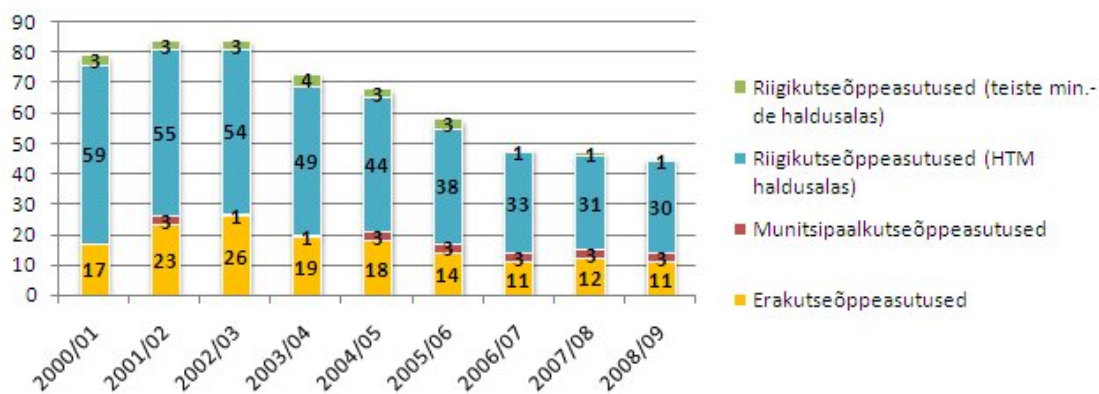
Joonis 1. Kutseõppeasutuste paiknemine 2008/09. õppeaastal

Allikas: Kutsehariduse Seirekeskus 2008.

Alates 1999. aastast on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi HTM) tegelenud sihikindlalt kutseõppeasutuste võrgu ümberkujundamisega. Ümberkorralduste ulatust iseloomustab joonis 2.

Joonis 2. Kutseõppeasutuste arvu muutumine 2000/01–2008/09

Allikas: EHS 10.11.2008.

Kui 2000/01. õppeaastal tegutses Eestis 79 õppeasutust, siis nüüdseks on nende arv kahanenud 45 õppeasutuseni, seejuures HTM hallatavate kutseõppeasutuste arv 59-lt 30-ni. Reformi eesmärk oli muuta kutseõppeasutuste võrk optimaalseks ja tõhusalt toimivaks, mistõttu koondati õpe suurematesse piirkondlikesse keskustesse ja valdkonnapõhistesse koolidesse. Seejuures lähtuti põhimõttest, et kutsehariduse kättesaadavus peab säilima üle-eestiliselt. 2008/09. õppeaastal tegutseb igas maakonnas vähemalt üks kutseõppeasutus. Nüüdseks on kutseõppeasutuste võrgu korrastamise protsess lõpule viidud.

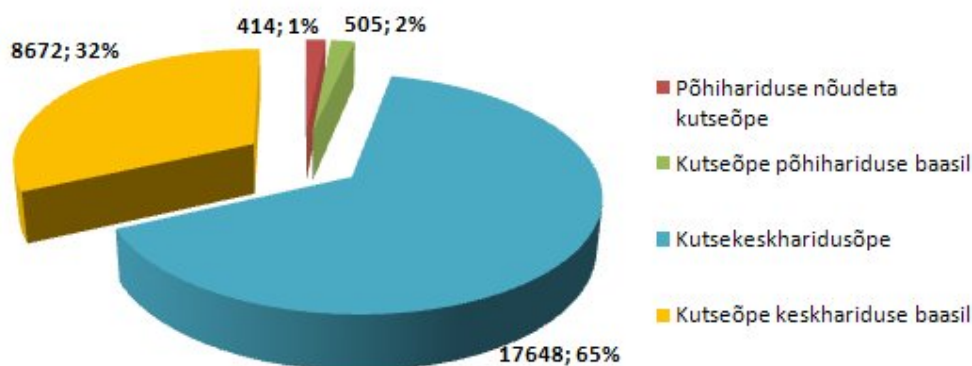
Seoses koolivõrgu optimeerimisega on oluliselt kasvanud keskmine õppurite arv kutseõppeasutuse kohta. Kui 2000. aastal oli ühe kutseõppeasutuse kohta keskmiselt 400 õpilast, siis 2008. aasta lõpuks oli see arv ligi 580 ning riigikutseõppeasutustes koguni 690 õppurit kooli kohta.

2. Õpilaste arv

2.1 Õpilaste arv kutsehariduses õppeliikide lõikes

2008. aasta 10. novembri seisuga oli kutseharidust omandamas 27 239 inimest. Traditsiooniliselt on kõige rohkem õppureid põhihariduse järgses kutsekeskharidusõppes – 65% õpilaste koguarvust. Keskhariduse baasil omandab kutseharidust 32% õpilastest. Vähem oli õppureid väiksematele sihtrühmadele orienteeritud kutseõppes põhihariduse baasil ja põhihariduse nõudeta kutseõppes, vastavalt 2% ja 1% kõigist kutseõppuritest (joonis 3).

Joonis 3. Kutseõppurite jaotus õppeliigiti 2008/09 õppeaastal

Allikas: EHS 10.11.2008.

Viimase 5 aasta jooksul on õpilaste koguarv olnud languses, 2004/05. õppeaastaga võrreldes on õpilaste arv vähenenud 9% võrra. Suurim on langus olnud keskhariduse järgses kutseõppes, kus õpilaste arv on kahanenud peaaegu 20%. Üha enam eelistavad üldkeskhariduse omandanud noored edasi õppida kõrgkoolides, kus õppimisvõimalused on järjest avardunud ja vaid 1-2 aastat pikema õppeajaga saab omandada kõrgharidusliku kvalifikatsiooni. Õpilaste arv on aasta-aastalt kasvanud uutes kutseõppeliikides – kutseõpe põhikooli baasil ja põhihariduse nõudeta kutseõpe (tabel 1).

Tabel 1. Õpilaste arv kutseõppeasutustes 2004/05–2008/09

	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Põhihariduse nõudeta kutseõpe	267	28	169	307	414
Kutseõpe põhihariduse baasil	0	0	208	424	505
Kutsekeskharidusõpe	18 886	18 882	18 795	18 030	17 648
Kutseõpe keskhariduse baasil	10 762	10 101	9478	8620	8672
Põhiharidust eeldav keskeri- / tehnikumiharidus	0	2	1	0	0
Kokku	29 915	29 013	28 651	27 381	27 239

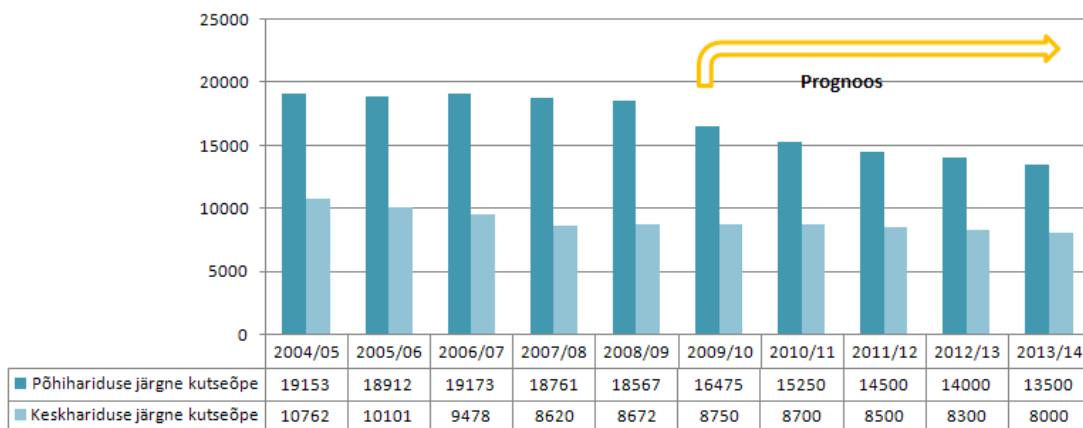
Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

Kuigi ühe aasta põhjal ei saa teha põhjanevaid järeldusi, on märke, et õpilaste arvu senine langustrend võib pidurduda. Kui veel 2007. aastal prognoositi 2008/09. õppeaastaks õpilaste arvu olulist vähenemist võrreldes 2007/08. õppeaastaga seoses põhihariduse omandanud noorte arvu vähenemisega, siis tegelikkuses osutus langus minimaalseks.

2.2 Õpilaste arvu prognoos

Sündimuse kahanemise tõttu 1990-ndail aastail, võib prognoosida lähiaastateks õpilaste arvu vähenemist ka kutsehariduses. Suurim õpilaste arvu langus ootab meid tõenäoliselt ees 2009/10. õppeaastal, kui prognoosi kohaselt väheneb põhikoolijärgsesse kutseõppesse siirdujate arv vähemalt 10% võrra (joonis 4). Seda eeldusel, et jätkub senine tendents, kus kutsekeskhariduses jätkab ligikaudu 30% põhihariduse omandanutest. Põhikoolist kutseharidusse siirdujate osakaal on aastate jooksul küll veidi kasvanud, 2008. aastal oli see 30,4%, kuid juhul kui suuremat nihet kutseõppe eelistamises gümnaasiumiharidusele ei toimu, võib 2013/14. õppeaastaks õpilaste arv põhihariduse järgses kutseõppes langeda 13 500-ni.

Joonis 4. Õpilaste arv kutsehariduses 2004/05–2008/09 ja prognoos 2013/14. õppeaastani

Allikas: EHS; HTM analüüsitalitus, 2008.

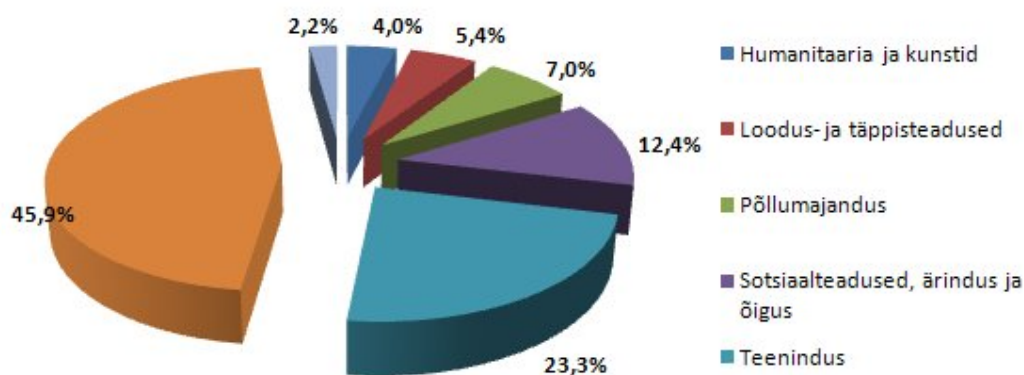
Keerulisem on prognoosida õpilaste arvu keskhariduse järgses kutseõppes, sest otse gümnaasiumipingist asub kutseõppes õppima vaid ligikaudu 10% eelmisel õppeaastal keskkooli lõpetanutest. Samas on selles õppeliigis viimastel aastal oluliselt kasvanud vanemaerialiste õppijate osakaal, kes tulevad kutseõppesse aastaid pärast keskhariduse omandamist. Keskhariduse baasil

õpetatavad erialad on lühema õppeajaga ning tundlikumad muutustele majanduskeskkonnas. Praegusest majandussituatsioonist tulenevalt võib prognoosida lühiajalist õpilaste arvu tõusu keskhariduse järgses kutseõppes, eeldusel, et paljud inimesed leiavad selle kutseõppeliigi näol võimaluse tõsta oma konkurentsivõimet tööturul. Pikemas plaanis on õpilaste arvu vähenemine tõenäoline ka keskhariduse järgses kutseõppes.

2.3 Õpilaste arv õppevaldkondade lõikes

Traditsiooniliselt on kutsehariduses suurima õpilaste arvuga õppevaldkonnaks tehnika, tootmine ja ehitus (joonis 5), kus käesoleval õppeaastal õpib 12 491 õpilast, s.o 46% kõigist kutseõppuritest. Võrreldes 2004/05. õppeaastaga on õpilaste arv selles valdkonnas vähenenud ligi 13% (tabel 2), mis on suurem õpilaste arvu üldisest langusest (9%).

Joonis 5. Kutseõppurite jaotus (%) õppevaldkonniti 2008/09. õppeaastal

Allikas: EHS 10.11.2008

Seoses teenindussektori kasvuga Eesti majanduses on õpilaste arv vähem langenud teenindusvaldkonnas, mis on suuruselt teine õppevaldkond. Võrreldes 2004/05. õppeaastaga on õppijate arv teenindusvaldkonnas vähenenud vaid 5%, ulatudes 2008/09. õppeaastal 6337 õpilaseni.

Tabel 2. Kutseõppurite arv õppevaldkonniti õppeaastail 2004/05 –2008/09

Õppevaldkond	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	Muutus
Humanitaaria ja kunstid	1038	1126	1084	1016	1080	↗ 4,0%
Loodus- ja täppisteadused	1679	1361	1215	1221	1459	↘ -13,1%
Põllumajandus	1687	1850	1979	1952	1898	↗ 12,5%
Sotsiaalteadused, ärimine ja õigus	3742	3661	3468	3339	3372	↘ -9,9%
Teenindus	6708	6458	6514	6183	6337	↘ -5,5%
Tehnika, tootmine ja ehitus	14319	13722	13602	12970	12491	↘ -12,8%
Tervis ja heaolu	742	835	789	700	602	↘ -18,9%
Kokku	29915	29013	28651	27381	27239	↘ -8,9%

Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

Suuruselt kolmandas õppevaldkonnas – sotsiaalteadused, äridus ja õigus – on õpilaste arv vähenenud 10%, käesoleval õppeaastal õppis selles valdkonnas 3 372 õpilast. Loodus- ja täppisteaduste õppevaldkonnas on õpilaste arv 2008/09. õppeaastal võrreldes eelnevate õppeaastatega oluliselt tõusnud, kuid võrreldes algperioodiga on langus siiski märgatav (13%). Enim on õppurite arv sel perioodil langenud tervise ja heaolu õppevaldkonnas, mis on õpilaste arvu poolest väikseim. Seoses uute tarbekunsti ja käsitöö erialade avamisega on õpilaste arv suurenenud humanitaaria ja kunstide õppevaldkonnas (4%). Aianduserialade suurenenud populaarsus on kasvatanud õppijate arvu põllumajanduse õppevaldkonnas (12,5%).

2.4. Õpilaste jaotus soo, vanuse ja õppekeele järgi

Kutsehariduses on traditsiooniliselt olnud veidi enam meessoost õpilasi. Naiste osakaal kõigist õpilastest on aastate vältel püsinud suhteliselt stabiilselt 45% juures kogu õpilaskonnast. Õppevaldkondade lõikes on meeste osakaal suurim tehnika, tootmise ja ehituse valdkonnas – 2008/09. õppeaastal koguni 84% kõigist õppijatest. Meeste osakaal on suurem veel loodus- ja täppisteaduste valdkonnas, kus mehed moodustavad 72% kõigist õppijaist. Teistes õppevaldkondades valitseb naiste ülekaal, kõige suurem on see tervise ja heaolu (naiste osakaal 90%) ja sotsiaalteaduste, äriduse ja õiguse valdkonnas (naiste osakaal 88%). Suhteliselt võrdne õpilaste jaotus soo järgi valitseb põllumajanduse valdkonnas. Kui teistes valdkondades (v.a. tervis ja heaolu) on soolised eelistused pigem veelgi kinnistunud, siis põllumajanduse valdkonnas on pooled vahetunud – veel 2004/05. õppeaastal oli seal rohkem meessoost õppureid (tabel 3).

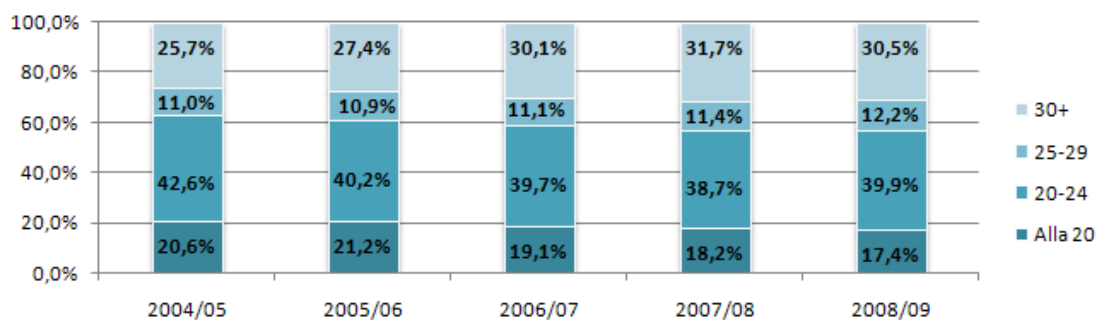
Tabel 3. Õpilaste jaotus soo ja õppevaldkonna järgi 2004/05-2008/09

	2004/05		2005/06		2006/07		2007/08		2008/09		
	Mees	Naine	Mees	Naine	Mees	Naine	Mees	Naine	Mees	Naine	
Humanitaaria ja kunstid	389	649	431	695	374	710	350	666	364	716	↑ ↗
Loodus- ja täppisteadused	1075	604	858	503	758	457	850	371	1052	407	↓ ↗
Põllumajandus	981	706	1090	760	1101	878	974	978	922	976	↑ ↗
Sotsiaalteadused, äridus ja õigus	614	3128	507	3154	418	3050	403	2936	411	2961	↑ ↗
Teenindus	2295	4413	1981	4477	1875	4639	1707	4476	1912	4425	↑ ↗
Tehnika, tootmine ja ehitus	11430	2889	11112	2610	11278	2324	10830	2140	10460	2031	↓ ↗
Tervis ja heaolu	51	691	65	770	61	728	52	648	60	542	↑ ↘
Kokku	16835	13080	16044	12969	15865	12786	15166	12215	15181	12058	↓ ↘

Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

Et enamus põhihariduse järgsesse kutseõppesse astujatest on sama aasta kevadel põhikooli lõpetanud, on õpilaste keskmine vanus põhihariduse järgses kutseõppes püsinud stabiilselt 17,5-18 aasta vahel. Suuremad muutused on õpilaste vanuselises struktuuris toimunud keskhariduse järgses kutseõppes (joonis 6). Kui 2004/05 aastal oli keskhariduse järgses kutseõppes õppivate 25-aastaste ja vanemate isikute osakaal vaid 36,7%, siis 2008/09. õppeaastaks on selles vanusegrupis olevate õppurite arv kasvanud 42,7%-ni. Võrreldes 2007/08. õppeaastaga on muutus olnud minimaalne. Kas ongi saavutatud stabiilne vanemaealiste õppijate osakaal, seda näitavad järgmised aastad. Halvenenud majandussituatsioon ja tööga hõivatute arvu langus võib kutsekoolidesse täiskasvanud õppijaid juurde tuua.

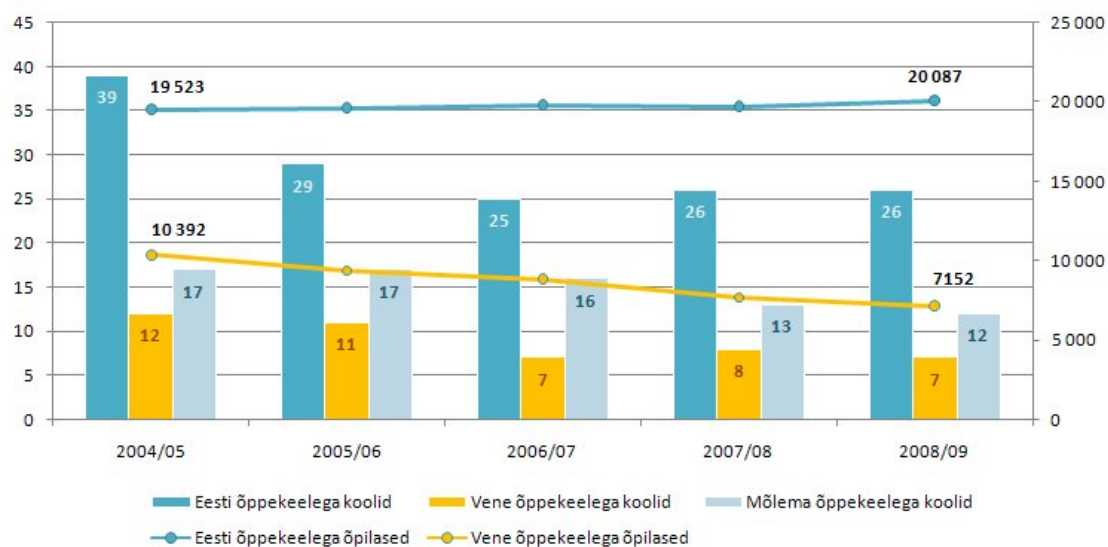
Joonis 6. Õpilaste vanuseline jaotus keskhariduse järgses kutseõppes 2004/05-2008/09

Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

Eesti kutseõppeasutustes on võimalik õppida nii eesti kui vene keeles. Nagu näitab Eesti Statistikaameti viimane uuring eestlaste ja mitte-eestlaste positsioonide kohta tööturul¹, on eesti keele oskus tööjõuturul edukas olemiseks hädavajalik. Seetõttu on Haridus- ja Teadusministeerium panustanud eestikeelse õppe osakaalu tõstmisele kutsehariduses. Viimastel aastatel on venekeelsete õpperühmade osakaal pidevalt langenud. Kui 2004/05. õppeaastal õppis vene õppekeelega rühmades 34,7% õpilastest, siis 2008/09. õppeaastaks on venekeelsete õppijate arv kahanenud 26%-ni õppurite koguarvust (joonis 7). Samal perioodil on üldhariduses vene keeles põhihariduse lõpetanute osatähtsus kahanenud 29,2%-lt 19,7%-ni kõigist põhikooli lõpetajatest.

Joonis 7. Õpilaste ja õppeasutuste jagunemine õppekeele järgi 2004/05-2008/09

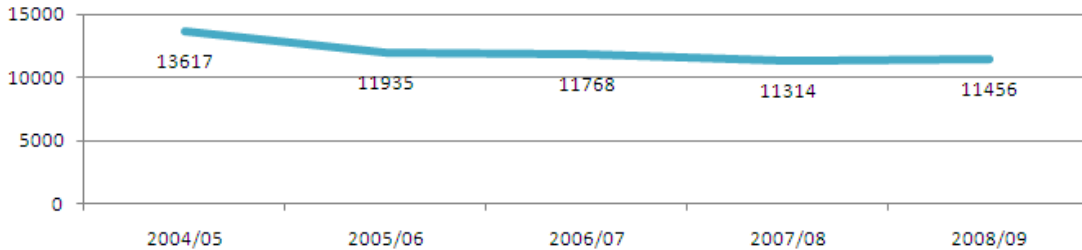
Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

¹ Krusell, S. Eestlaste ja mitte-eestlaste positsioonid tööturul. - Pilkk tööellu. Eesti Statistikaamet, Tallinn, 2008, lk 60-82.

3. Vastuvõtt kutseharidusse

Ettevaatlikuks optimismiks kutsehariduse tuleviku osas annab põhjust 2008/09. õppeaasta vastuvõtt kutseõppesse.

Joonis 8. Vastuvõtt kutseharidusse 2005/06–2008/09

Allikas: EHS 10.11.2005–10.11.2008.

Oodatud vastuvõtuarvu languse asemel alustas 2008/09 õppeaastal kutseõppes õpinguid 142 isikut rohkem kui eelmisel õppeaastal. Kutseõppeliikidest langes vastuvõtt ainsana kutsehariduses põhihariduse baasil, kuid samas vaid 0,8% võrra. Arvestades asjaolu, et samal ajal vähenes põhikoolilõpetajate arv koguni 7,2%, on tegemist väga positiivse tulemusega. Teistes kutseõppeliikides vastuvõtt tõusis - protsentuaalselt on suurim õppijate arvu tõus olnud väikseima õppijate arvuga põhihariduse nõudeta kutseõppes (38%), kuid oluliselt kasvas vastuvõtt ka keskhariduse järgses kutseõppes, kus asus võrreldes eelmise õppeaastaga õppima 2,2% rohkem õpilasi. Kokkuvõttes alustas 2008/09. õppeaastal kutseõppeasutustes õpinguid 1,3% rohkem õpilasi kui eelneval 2007/08. õppeaastal.

Tabel 4. Vastuvõtt kutseharidusse 2005/06–2008/09

Õppeliik	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Põhihariduse nõudeta kutseõpe	267	28	132	255	352
Kutseharidus põhihariduse baasil	7349	6924	7008	6567	6515
Kutseharidus keskhariduse baasil	6001	4983	4628	4492	4589
Kokku	13617	11935	11768	11314	11456

Allikas: EHS 10.11.2005–10.11.2008.

4. Õpingute katkestamine

Kutsehariduses loetakse õpingute katkestajaks õppureid, kes on õpingud õppeaasta jooksul pooleli jätnud ega ole samal õppeaastal õppimist jätkanud (samal õppeasutuses, teises õppeliigis või mõnes teises õppeasutuses). Kuigi esimest korda viimase nelja aasta jooksul käesoleval õppeaastal katkestamine vähenes, on see endiselt lubamatult kõrge. 2007/08. õppeaastal ulatus keskmine väljalangevus kutseõppes 19,8%ni (tabel 5). Väljalangevus on kõige kõrgem põhihariduse nõudeta ja põhihariduse baasil kutseõppes - kutseõppeliikides, kus õpivad nõrgemate teoreetiliste teadmistega ja kesisema õpiharjumusega õppijad (sh kinnipeetavad). Kuid ka populaarseimas õppeliigis - kutsekeskharidusõppes - ületas väljalangevus 2007/08. õppeaastal 15%. Veelgi halvem on olukord keskhariduse järgses kutseõppes, kus katkestas oma õpingud veerand (25,1%) õppureist.

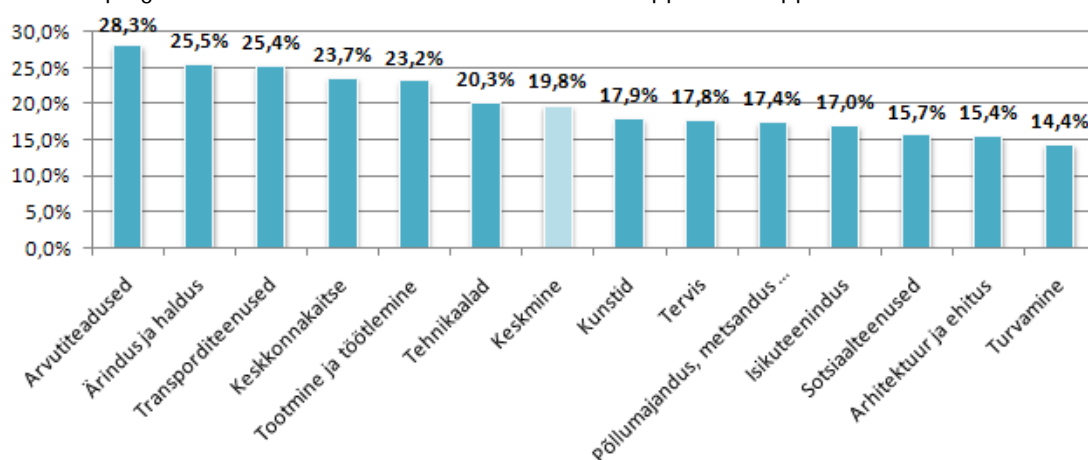
Tabel 5. Õpingute katkestamine kutsehariduses 2004/05–2007/08

	2004/05		2005/06		2006/07		2007/08	
	Katkestajate arv	Katkestajate osakaal	Katkestajate arv	Katkestajate osakaal	Katkestajate arv	Katkestajate osakaal	Katkestajate arv	Katkestajate osakaal
Põhihariduse nõudeta kutseõpe; kutseõpe põhihariduse baasil; kutsekeskharidusõpe	3097	16,1%	3422	18,1%	3750	19,5%	3266	17,4%
Keskhariduse järgne kutseõpe	2330	21,6%	2250	22,3%	2504	26,5%	2166	25,1%
Kokku	5472	18,3%	5672	19,6%	6254	21,8%	5432	19,8%

Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

Õppesuundade lõikes on katkestajate osakaal kõige suurem arvutiteadustes, kus see ulatus 28,3%ni. Väga kõrge on väljalangevus ka äriduse ja halduse (25,5%) ning transporditeenuste (25,4%) suunal. Kõige madalam on väljalangevus turvamise, arhitektuuri ja ehituse ning sotsiaalteenuste õppesuundadel (joonis 9).

Joonis 9. Õpingute katkestamine kutsehariduses 2007/08. õppeaastal õpeliikide lõikes

Allikas: EHS 10.11.2008.

Juhul, kui õpilane arvatakse õppurite nimekirjast välja enne, kui kogu õppekava on täidetud, peab kool Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi EHS) märkima väljaarvamise põhjuse. Peamiseks õpingute katkestamise põhjuseks kutseõppes on õppevõlgnevused, sellel põhjusel katkestas 2007/08. õppeaastal 34,6% õpilastest. Sage oli ka katkestamine tööle asumise tõttu (11,2% juhtudest). Harvem olid katkestamise põhjuseks terviseprobleemid (1,4%). Ülejäänud juhtudel olid katkestamiseks muud põhjused, mis võib tähendada seda, et ka koolid ei oska öelda, miks õpilane ühel päeval enam kooli ei ilmu (tabel 6).

Tabel 6. Õpingute katkestamise põhjused kutseõppes 2007/08. õppeaastal

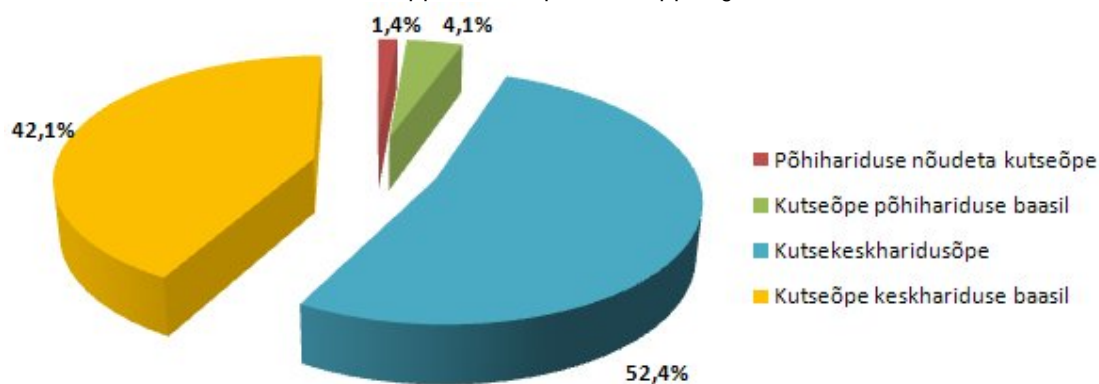
Katkestamise põhjused	
Õppevõlgnevuse tõttu/eksmatrikuleerimine	34,6%
Tööle asumise tõttu	11,2%
Tervislikud põhjused	1,4%
Riigisisene elukohavahetus	0,8%
Ebaväärikas käitumine	0,8%
Eestist lahkumise tõttu	0,7%
Halb majanduslik olukord (toimetulek)	0,6%
Õppemaksu/õppeteenustasu mittetasumise tõttu	0,1%
Muudel põhjustel	49,8%

Allikas: EHIS 10.11.2008.

5. Õpingute lõpetamine

2007/08. õppeaastal sai kutsekeskhariduse lõputunnistuse 3 811 noort, s.o 52,4% kõigist lõpetajatest (joonis 10). Kutseõppe keskhariduse baasil lõpetas 3 057 õppijat (42,1%). Vähem oli lõpetajaid kutseõppes põhihariduse baasil – 299 (4,1%) ning väikseim oli lõpetajate arv põhihariduse nõudeta kutseõppes – 102 inimest (1,4%).

Joonis 10. Kutsehariduse 2007/08. õppeaastal lõpetanud õppeliigiti

Allikas: EHIS 10.11.2008.

Võrreldes 2004/05. õppeaastaga on lõpetajate arv kõige enam vähenenud keskhariduse järgses kutseõppes (20,5%). Seevastu kutsekeskharidusõppes kasvas lõpetajate arv kuni 2006/07. õppeaastani, 2007/08. õppeaastal on see vähenenud. Seoses uute paindlike kutseõppeliikide loomisega on lisandunud järjest enam lõpetajad põhihariduse nõudeta kutseõppes² ja kutseõppes põhihariduse baasil (tabel 7).

² 2004/05. õppeaastal pakuti põhihariduse nõudeta kutseõpet vaid erivajadustega inimestele ning kinnipidamisasutustes viibijatele.

Tabel 7. Kutsehariduse lõpetajad õppeliigiti 2004/05-2007/08

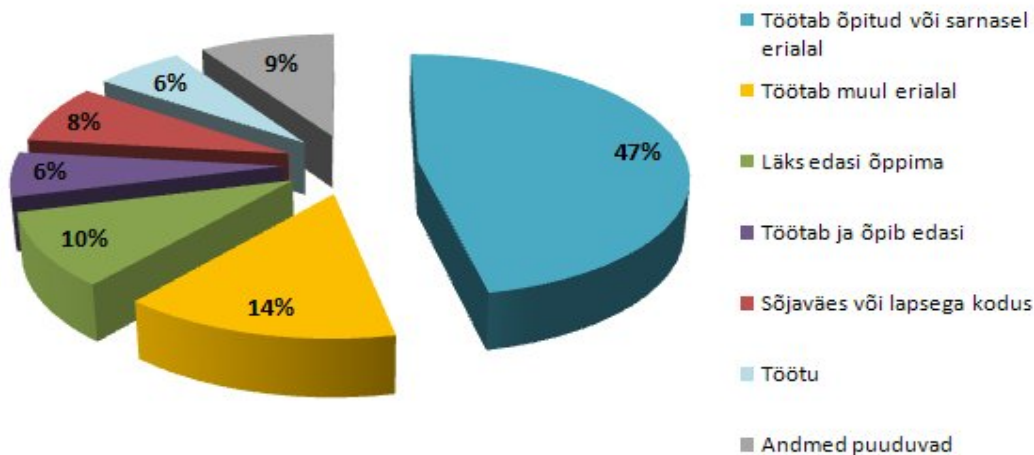
	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Põhihariduse nõudeta kutseõpe	9	11	82	102
Kutseõpe põhihariduse baasil		12	254	299
Kutsekeskharidus põhihariduse ba	3696	3712	3880	3811
Kutseõpe keskhariduse baasil	3843	3483	3436	3057
Kokku	7548	7218	7652	7269

Allikas: EHS 10.11.2004–10.11.2008.

6. Kutseõppe lõpetajate rakendumine tööturul

Alates 2007. aastast kogub HTM andmeid kutseõppeasutuste lõpetajate tööturul rakendumise kohta. Õpetajad võtavad oma endiste õpilastega kuus kuud pärast lõpetamist ühendust ja uurivad, millega lõpetanud tegelevad. 2007/08. õppeaastal lõpetanud õpilastest asus tööle 67%, valdav enamus leidis töö õpitud või sellele lähedasel erialal (joonis 11).

Joonis 11. Kutseõppeasutuste lõpetajate rakendumine 6 kuud pärast kooli lõpetamist 2007/08. õppeaastal³

Allikas: HTM koolikorralduse osakond, 2008.

Õpinguid jätkas kokku 16% lõpetajatest, neist 6% töötas õpingute kõrvalt. Võrdluseks EHISE andmeil jätkas 2006/07. õppeaastal lõpetajatest õpinguid 19,3%. Kohustusliku sõjaväeteenistuse või lapse sünni tõttu olid tööturul eemal 8% lõpetanutest. Kuus kuud pärast kooli lõpetamist väitis end tööta olevat 6% lõpetajatest.

Võrreldes 2006/07. õppeaasta lõpetajatega, oli 2007/08. aasta lõpetajatel töö leidmisega juba suuremaid raskusi. Eelmisel 2007. aastal oli tööleasujate osakaal 72%, töötuid vaid 3%. Positiivse

³ Lõpetajate edasise rakendumise osas ei kogutud andmeid erakutseõppeasutustelt ja teiste ministeeriumite haldusalas olevatelt kutseõpet pakkuvatelt õppeasutustelt.

küljena saab välja tuua aga koolilõpetajate suurenenud motivatsiooni oma teadmisi õpinguid jätkates täiendada, kui 2006/07. lõpetajatest õppis edasi alla 13%, siis 2007/08. aasta lõpetajatest juba 16%.

Ka EHISe andmetel on edasiõppijate arv 2007/08. õppeaastal kasvanud, eriti rakenduskõrghariduses jätkajate osas. (tabel 8). Osa kutseõppeasutuste lõpetajatest jätkab õppimist kutsehariduses valides uue või eelnevalt õpitud erialaga haakuva eriala või teise kutseõppeliigi. Akadeemilises kõrghariduses jätkab 2,5% lõpetanutest.

Tabel 8. Kutseõppeasutuste lõpetajate õpingute jätkamine 2005/06–2007/08

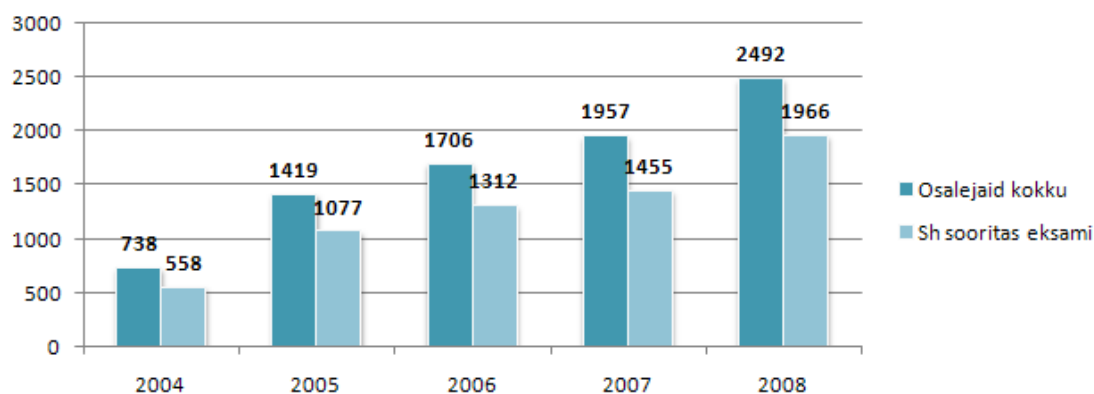
	2005/06	2006/07	2007/08
Jätkas kutsehariduses	490	499	590
Jätkas kõrghariduses	751	816	816
- sh rakenduskõrghariduses	565	599	626
- sh akadeemilises kõrghariduses	186	217	190
Ei jätkanud järgmisel õppeaastal õpinguid	5977	6332	5863
Lõpetas kokku	7218	7652	7269
Edasiõppijate osakaal	17,2%	17,3%	19,3%

Allikas: EHIS 10.11.2006-10.11.2008.

Kui tabel 8 kajastab vaid neid kutsehariduse lõpetajaid, kes siirdusid pärast lõpetamist samal aastal edasi õppima, siis kõik kutseõppe lõputunnistuse saanud ei jätka õpinguid kohe samal sügisel peale lõpetamist. Kõrgkoolidesse vastuvõetute analüüs näitab, et tegelikult on kutsehariduse taustaga üliõpilasi märgatavalt rohkem. 2008/09. õppeaastal võeti kõrgharidusesse vastu 1577 (sh rakenduskõrgharidusse 1151) isikut, kes esitasid eelnevat haridust tõendava dokumendina kutsehariduse lõputunnistuse. Kokku oli 10.11.2008 seisuga kõrghariduses 5655 eelnevalt kutsehariduse omandanud üliõpilast, sh 3931 neist rakenduskõrgharidusõppes.

7. Kutseeksamid

Joonis 12. Kutseeksamite sooritamine kutseõppeasutustes 2004-2008

Allikas: HTM planeerimistalitus, 2008.

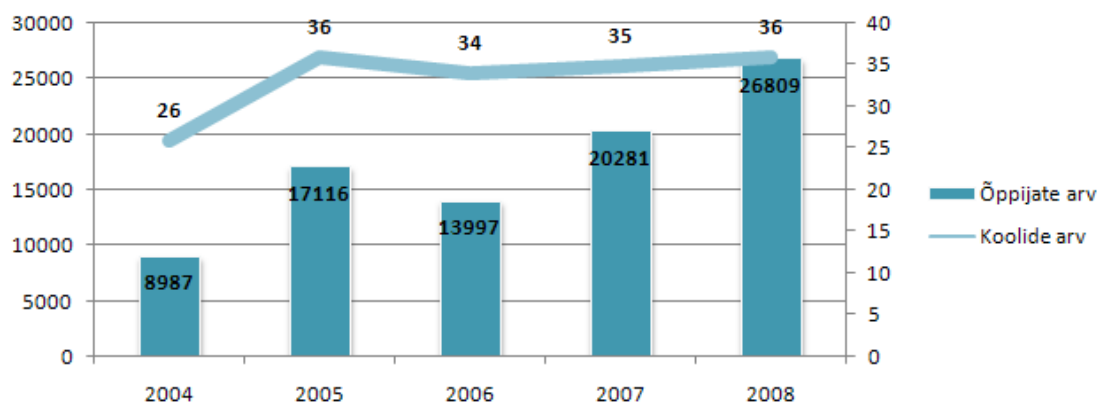
Alates 2004. aastast on juurutatud võimalust asendada kutseõppeasutuse lõpueksam kutseksamiga. Kutseksami sooritamise ühe aasta jooksul peale kutseõppeasutuse on eksami sooritaja jaoks tasuta, kulud kaetakse HTMi eelarvest.

Aastate lõikes on kutseksami sooritajate arv järjepidevalt kasvanud, kuid kasv on jäänud oodatust väiksemaks. 2007/08. õppeaastal lõpetas kutseõppes 7 269 isikut, kutseksamite tegijaid oli 2008. aasta jooksul aga 2 492 ehk 34,3% kõigist lõpetajatest. Eksami sooritas positiivselt 1 966 isikut ehk 79% eksaminandidest, kes moodustasid 27% kõigist kutseõppeasutuse lõpetanutest. 2004. aastal sooritas kutseksami vaid 9,8% lõpetajatest, neist sai positiivse tulemuse 76%, mis oli 7,4% kõigist sel õppeaastal kutseõppeasutuse lõpetanutest (joonis 12).

8. Täiskasvanute koolitus kutseõppeasutustes

Sarnaselt tasemeõppele (vt. lk 8, joonis 6) on hüppeliselt kasvanud ka täienduskoolituses osalevate täiskasvanud õppijate arv. Võrreldes 2004. aastaga on see peaaegu kolmekordistunud (joonis 13). Täiskasvanud õppijate arvu langus 2006. aastal oli tingitud kutseõppeasutuste reorganiseerimisest, osa kutseõppeasutusi muutus rakenduskõrgkoolideks, mistõttu neis õppeasutustes õppijad ei kajastu enam kutseõppeasutuste täienduskoolituse statistikas⁴.

Joonis 13. Täiskasvanute täiendkoolitust pakkuvate kutseõppeasutuste ning õppijate arv 2004–2008

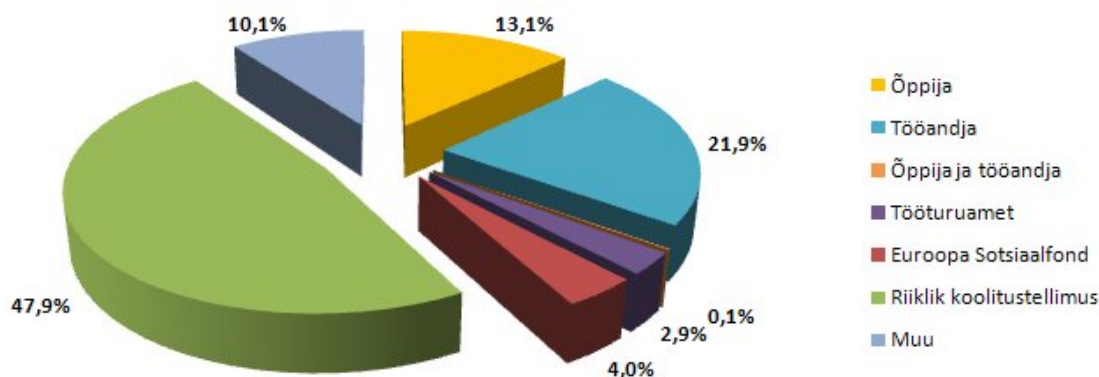

Allikas: HTM koolikorralduse osakond, 2004-2008.

Kutseõppeasutustes toimuvaid täiskasvanute tööalaseid koolituskursusi rahastatakse erinevatest allikatest. 2008. aastal andis tänu Euroopa Sotsiaalfondi vahenditele suurima panuse Haridus- ja Teadusministeerium läbi riikliku koolitustellimuse (47,9%). Ka töandjad finantseerisid suurt osa koolitustest (21,9%). 13,1% õppijatest tasusid oma koolituskulude eest ise. Teiste rahastamisallikate osatähtsus oli väiksem (joonis 14).

⁴ 2005. aastal korraldati rakenduskõrgkoolideks ümber nii Tallinna kui Tartu Meditsiinkool, kus oli suur täienduskoolituse maht.

Joonis 14. Täiskasvanute tööalasel koolitusel osalejate jaotus koolituskursuse rahastamisallika järgi 2008. aastal

Allikas: HTM koolikorralduse osakond, 2008.

9. Õpetajad

Kutseõppeasutustes töötab 2008. aasta novembri seisuga 2096 õpetajat, sh 1196 kutseõpetajat, 935 üldharidusainete õpetajat ning 4 eripedagoogi⁵. Kutseõppeasutuste õpetajate keskmine töökoormus on 2008/09. õppeaastal 0,8 ametikohta⁶.

2008/09. õppeaastal on 66% kutseõppeasutuse õpetajatest naised ja 34% mehed. Kutseõpetajate hulgas on meeste ja naiste osakaal võrdsem, vastavalt 43% ja 57%, üldharidusainete õpetavaid mehi on aga kõigist üldharidusainete õpetajatest ligikaudu 1/5.

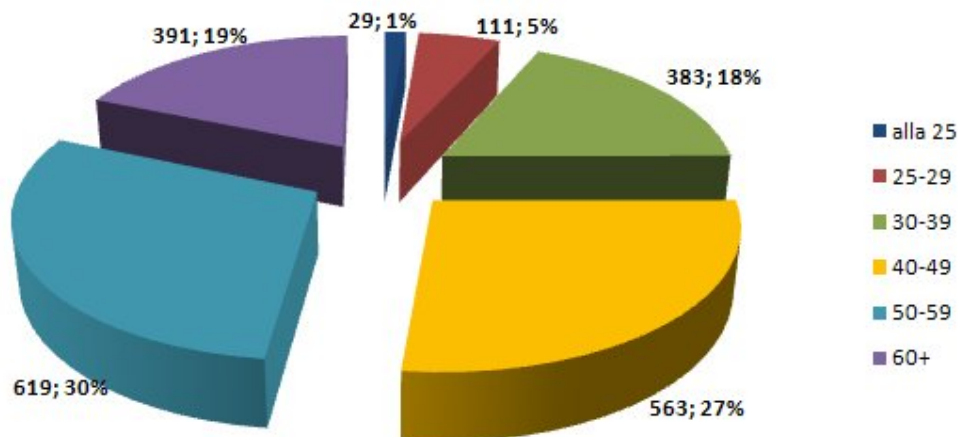
9.1 Kutseõppeasutuste õpetajate vanuseline struktuur

2008/09. õppeaastal on kutseõppeasutuste õpetajate keskmine vanus 48,5 aastat, mis on võrreldes eelnenud õppeaastaga pisut tõusnud, 2007/08. õppeaastal oli õpetajate keskmine vanus 47,9 aastat. Kõigist kutsekoolide õpetajatest on 50–59-aastaseid õpetajaid ligikaudu 1/3 (30%) ning 40–49-aastaseid 27% (joonis 15). Enam-vähem ühepalju kutsekoolide pedagooge kuulub 30–39-aastaste ja üle 60-aastaste vanusgruppi, vastavalt 19% ja 18%. Nimetatud vanusgruppi kuuluvate pedagoogide osakaal on võrreldav eelmise õppeaasta omaga. Kõige vähem on kutseõppeasutustes alla 30-aastaseid õpetajaid, vaid 6% kõigist õpetajatest.

⁵ kutseõpetajate, üldharidusainete õpetajate ja eripedagoogide arv kokku on suurem kui 2096 isikut – see tuleb sellest, et osa pedagooge võib olla ametikohta alusel nii kutseõpetaja, üldharidusainete õpetaja kui eripedagoog

⁶ Keskmise töökoormuse arvestamisel on välja jäetud 52 kutseõppeasutuse pedagoogi, kelle koormus on EHS' e andmetel kaheldav (koormus >2 ametikohta)

Joonis 15. Kutseõppeasutuse pedagoogide vanusjaotus 2008/09. õppeaastal

Allikas: EHS 10.11.2008.

9.2 Kutseõppeasutuste pedagoogide haridustase ja kvalifikatsioon

Enamus kutseõppeasutuste õpetajatest (85,5%) on kõrgharidusega. Kutseõpetajaist on kõrgharidus ligikaudu 79%-l ning üldharidusainete õpetajaist 94%-l. Osa kutseõppeasutuste õpetajaskonnast on ka keskeriharidusega (8,6%), sh kutseõpetajatest on keskeriharidusega 12,9%. Kvalifikatsiooninõuetele vastavaid kutseõpetajaid ja üldharidusainete õpetajaid on 2008/09. õppeaastal 1798 ehk 85,7% kõigist kutseõppeasutuse õpetajatest.

Tabel 9. Kutseõppeasutuste õpetajad haridustaseme järgi 2008/09. õppeaasta⁷

Haridustase	Keskeri- haridus	Kesk- haridus	Kutse- haridus	Kõrg- haridus	Teadmata / märkimata	Kokku
Kutseõpetajate arv	154	27	67	947	1	1196
Üldhariduslike ainete õpetajate arv	27	14	12	878	4	935
Pedagoogide arv kokku	181	41	77	1792	5	2096

Allikas: EHS 10.11.2008.

⁷ Kutseõppeasutuste kutseõpetajate ja üldharidusainete õpetajate arv on eraldi kokku liites suurem kui pedagoogide koguarv 2096 – osa pedagoogidest annab nii kutseaineid kui üldharidusaineid, seetõttu loendatakse neid õpetajaid topelt